

Teir ræðast verunleikan

Fyri stuttum vísti eg á, hvussu illa teir ræðast sannleikan. Eg hevði nevniliga grein her í blaðnum, har eg minti á propagandarøðu landsstýrismann Hákun Djurhuusar. Røðan varð tikin á stálband, men kom ongatið fram í útvarpinum. Hugsandi er, at stálbandið er brent. At eg hugsi tað, er vegna tað, sum nakrir landsstýringismenn segdu, tá ið eg var liðugur at tala tey orð, sum eg royndi at troðka fram á stálbandinum, aftaná at formaðurin hevði noktað mær orðið. Tá lögdu teir ráð saman, men talaðu so hart, at eg hoyrði, hvat teir segdu. Teir talaðu um, hvat ið nú kundir verða gjørt, tí nú høvdu Danbjørg og Dam spilt tein spælið. Hetta minti meg mikið um fund Molsbúgvara, tá ið teir høvdu fingið ein ál, sum teir vildu myrða á ein pinufullan hátt fyri sildirnar, sum lógu deyðar. Teir hildu nevniliga, at álurin hevði dripið sildirnar. Heingja hann, helt ein. Brenna hann, helt ein annar. Men hann hekk ikki — hann var ov hálur, og brendi heldur ikki, tí hann var ov vátur. Tá helt ein »klókur« maður fyri: »Latum okkum drukna hann!« »Ja, ja, ja«, róptu allir hinir, og so røðu teir út á djúpt

vatn við álinum, sum lá í eini spann við vatni í.

Teir stoytti so úr spennini og toygdu seg út um at siggja, hvussu álurin ringaði seg aftur og fram. »Hyggið nú, hvussu harður, ið deyðin er. Hetta hevur hann uppi-borið, afturfyri at hann drap allar sildirnar!«

Soleiðis vóru landsstýringismenn ójavnir á máli um, hvat ið teir skuldu gera við stálbandið. Dam og Danbjørg hava fingið nærum allar suðuroyingar til at verða sosialdemokratir. Sleppa teir nú gjøgnum útvarpið at gera norðanfjórðsfólk til somu sosialistar, sum suðuroyingar eru, so er ólukkan leys fyri allan yvirklassan her á landi. Teir lögdu so ráð saman um stálbandið. Ein helt, at best var at nýta viskileiðrið og víska tað burtur, sum hesir báðir javnaðarjassarnir høvdu rópt út í ting-höllina, og sum hevði sett seg fast á stálbandið mitt í propagandarøðu Hákun Djurhuusar. — Eg vendi mær á og segði hesi orð: »Viskið tit bara. Tit verða skjótt viskaðir allir samli!« Eg vónaði, at eisini hesi orð skuldu koma í útvarpið, men einki kom. Samráðingar landsstýringismanna hildu sjálvandi áfram, aftaná at javnaðarmenn vóru útfarnir, og tá hevur onkur »vit-ugur« afturhaldsmaður lagt teimum tey ráð, at best mundi vera at

brenna stálbandið, tí so fáa Føroya fólk púra einki at vita. — Ája, mangt er í neyðini nýtt, men verri og verri verður fyri yvirklassan, ið hvat teir so finna uppá, tí fólk ið er vaknað og dugir nú at skilja svart frá hvítum og ósannindi frá sannleika. Fólk spyrja nú víða hvar: »Hví brendu teir stálbandið?«

— Svárið er eitt og hitt sama líka úr Sunnbo og til Hattarvíkar, og tað ljóðar soleiðis: »Teir, ið nú stýra landi okkara, hava fort okkum í tilfitt ófori, at teir sjálvir ræðast tann kalda og nakna verunleika. Teir royna at dylja sannleikan fyri Føroya fólk. Ja, teir royna eisini at dylja sannleikan eisini fyri sær sjálvum. Teir venda sær burtur frá øllum verunleika og royna at gykla sær nakað »fata morgana« — eina sápublæðru, sum brátt verður at bresta, og eina hverjísing, sum einki hevur við nakran verunleika at gera. Harfyri brendu teir stálbandið og tí nokta teir javnaðarmonnum orðið. Burtur við hesum yvirklasaumboðsmonn-um, sum dylja sannleikan. Teir hava dult hann leingi nokk, og tí krevja vit øll, at sannleikin kemur fram í ljósið. Vit krevja, at ter røður, sum hildnar verða á Føroya lögtingi, verða tiknar upp á stál-band og verða útvarpaðar um kvöldini aftaná tíðindini og veður-tíðindini o.a.

Soleiðis talar Føroya fólk í lot-uni, og henda røddin verður at harðna meir og meir, inntil hon vinnur frama. Teir tingmenn, sum ikki nú beinanvegin lýða á rædd fólksins og rætta seg eftir henni, kunnu vænta sær ein harðan dóm, tá ið Føroya fólk sleppur aftur til valborðið.

J. H. Danbjørg.

Yvirtøkurnar

Dimma breggjar sær av, at sambandsmenn hava verið ímóti øllum yvirtøkum. Tað er ikki teirra skuld, at figgarættlan lögtingsins er komin upp í 15 milj. kr. árliga. Nei, teir, ið sitið hava við ræðinum hesi seinastu árin, meðan figgarættlan-ir er bolnað upp við 1 milj. á hvørjum ári, eru ósekir.

Men veruleikin er nú tann, at sambandsmenn ikki einans eru sekir í hesum 15 milj. í toll og skatti. Tað er verri enn so. Teir eru sekir í meira enn.

Í dag kunnu t.d. grønlandingar fáa ódýr, lagalig og langfreistað húsabyggingarlán (afturgjaldingatið- in meira enn 60 ár).

Hví kunnu ikki eisini vit fáa hesi lán?

Tí sambandsmenn hava yvirtikið tað, sum í heimastýrslógini eitur »Bolge«.

Harvið hava teir læst fyri øllum lagaligum búsetingarlíkindum.

TIL GAMANS og álvara

Mangt vitugt verður sagt í skemt, men tað er kortini einki aftur ímóti øllum tí tálpu-liga, ið sagt verður í álvara.

Tað er stórverk at frígera seg fyri aldargamlar, tálpu-ligar villleiðingar, at hugsa sær eina nýggja tíð, sum skolar inn yvir okkum. Hon er longu væl á veg og kemur slag í slag. Tað verður stórverk at fáa hetta ættarliðið at birta nýggjar hugsanir og leggja til rættis eina kollvelting av tilveru menniskjans frá vøggju til grov, hennar uppaling, skúlaskep, siðmenning og frítið, at fyri-reika eina samfelagsskipan, har komandi ættarlið vónandi finna meira reina gleði við lívinum enn tann, sum er so vanlig í lotuni. Eitt óðiligt, eitt næstan óávinnu-ligt stórverk.

at tað í heiminum eru 1.200.000 læknar. Í 14 lundum 1 lækni upp á hvørjar 1.000 eila ferri íbúgvur, í 22 1 upp á hvørjar 20.000.

at tað í havinum er so nógvur fiskur, at veiðan lættliga kann tvífalda út- an at fiskanøgðin minskar.

at skjótasta ferð um Atlantshavið er gjørd av »United States« — 3 sam- dogur, 10 tímar og 40 min.

at í hvørjum kubikkilometri av havi eru 100 milj. tons av salti.

— Segði ikki læknin, at tú skuldi ansa sær við matinum?

— Jú, tað geri eg eisini, men ein kann ikki svolta seg í heil fyrri at liva eini tvey ár longri.

KRING KNØTTIN

Higartil í ár eru 117 morð farin fram í Onglandi. Harav 82 síðan deyðsstraffin varð avtíkin í samband við ymisk morðgerðir. Hetta er tó ikki nokur verulig óking, tí í fjór vórðu 179 fólk myrd í Onglandi og í 1955 var talið 152.

Hetta er greinastubbi úr Dagblaðnum 14. nov. 1950 — slakan mánaða áðrenn fólkalokkurin við húð og hár kreyp í sambandsleypin:

— Men sambandið má haldast burt- ur, eingin veit enn, hvussu leingi hetta ting kemur at sita, 4 ár ella minni, men sum fyri liggur, má alt verða virkað fyri, at so nógv ræði kemur heim til landið sum gjørligt, og at sambandið verður troðkað burt- ur úr øllum álitisstovnum, har tað er gjørligt.

Úr sama blað:
»Kvaksalvaraparadisið í Tinganesi«
— »Tinganeskøsturin«.

MILLUM UNGFÓLK

Vit skulu í dag og komandi bløð- um siga, hvat amerikansk kvinna sig- ur um mannin í teim ymisku lond- unum:

Tann amerikanski er góður byrjari. Hann er óforur at koma í samband við gentur og til at seta stevnumótir. Aftaná er tað eins og hann ikki veit, hvat hann skal gera.

5 spurningar

1. Hvor fekk fiskagjaldið í Grøn- landi sett niður úr 1½ til ½ oyra kg?
2. Hvussu gamalt er Føroya lands- bókasavn?
3. Hvat er Danmarkar mest lisna blað?
4. Hvussu nógvur atomverkfroðing- ar hevur USA?
5. Hvat land í Europa brúkar mest tubbak?

(Svar aðrastaðni).

Gevið mær innivist fyri hesum regl- um:

So við og við sum pristalið fer upp, hækka lonirnar automatiskt. So nógv hava arbeidarar og tæmastumenn vunn ið við teirra lønsáttmálum. Men ein stættur hevur einki vunnið; ein stætt- ur fær einki, sjálvt um pristalið fer 100 stig upp. Í sáttmálum okkara er læst fyri allari lønhækkan, eins og teir veruliga eru gjørdir óuppsigilgir. — Her standa vit og tvarra í sama stað sum fyri nú longu mongum árum síð- ani. Sama ger, um margarinið, sukrið, mjólkín, oljuklæðini o. s. fr. fara skjóðing, triðing ella helvt upp í prísi, lon okkara stendur í stað — og enn tá arbeidis- og lønsáttmálur okkara, also grundarlagið fyri lívi og virki okkara, binda okkum til hesa undir- lon, ið verður stórri og stórri ár undan ári.

Nær menna vit okkum at bróta hetta stongslíð?

Fiskari.

Hann trýsti kinn sín varliga móti hennara.

— Min rósa, teskaði hann.

— Min kaktus, mutlaði hon.

BARNAMATUR

Svarini í seinasta blað skuldu vera: 1. 214.000. — 2. 1,5 milj. — 3. 1 gr. — 4. Miljum 3 og 400

Gátan í dag er henda:

Hvørji av hesum mannsnevnum byrja við N?

1. Gekk yvir alpunar?
2. Bardist við Trafalger?
3. »Krúte«-maður, ið stovnaði mikla virðislon?
4. Granskaði í polarókinum?
5. Ók í vagni við 2 bukkum fyri- spentum?

★

SVAR

uppá 5. spurningar í síðsta blað:
1. J. Fr. Øregaard. — 2. Sløk 129 ár. — 3. Familie-Journalen (233.000 eint.). — 4. Umleið 5000. — 5. Tjekkoslovakia.

SKEMT

— Ná, nú havi eg í skundinum svølt kragaknappin.

— Veitst tú endiliga einaferð, hvar hann er.

— Frokin, minnir hesin valsurin tygum um nakað?

— Jú, um skógvanummar tygara.

Síðan korsettið var uppfunnið er tað vorðið ein triðing rúmsáttari í verðini.

Vit enda við hesari:

— Gongur tú í skúla, líli mín?

— Ja, tí eg eri 8 ár.

— Ná, men hygg: eg eri 50 ár, og eg gangi í skúla við sama lag. Hvát heldur tú so, eg eri?

— Á, 50 ár, ... ja, so mugu tygum vera heldur jitið begávaður.